

Nr 17.

Af herr **Martin**, om rätt för hvarje svensk medborgare att i viss utsträckning afgiftsfritt idka strömmingsfiske medelst skötar inom Stockholms län.

En stor procent af Stockholms läns yrkesfiskare ha af ålder specialiserat sig på strömmingsfiske medelst skötar.

Ett nödvändigt villkor för att dessa strömmingsfiskare skola kunna lifnära sig af yrket är, att de så obehindradt som möjligt gifvas tillfälle att utöfva sin lofliga näring.

På grund af de säregna förhållanden, som äro förknippade med utöfvandet af detta yrke, hafva strömmingsfiskarena hittills tillåtits lägga sina redskap i fjärdar och sund, utan att strandägarna, på några få undantag när, därför kräft afgift. Men skulle dessa undantag blifva regel, befarar jag, att denna gren af fiskerinäringen fullständigt kommer att gå under. Som exempel kan nämnas, att redan nu utkräfva ett tiotal strandägare i närheten af Vaxholm en afgift växlande mellan två och tio kronor per skötbåt och år. Intet hindrar dock, att samtliga strandägare i Stockholms läns skärgård utkräfva afgift af skötfiskarena för sitt fiskvatten, hvilket helt naturligt vore en omöjlighet för dessa att bära.

För skötfiskaren, som endast har detta slag af fiske till lefvebröd, låter det sig icke heller göra att endast lägga redskapen å de platser, han för närvarande erlägger afgift för. Strömmingen kommer nämligen på våren i stora stim från hafvet in emot skärgården. Med västliga vindar och varma dagar fortsätta sedan stimmen längre in i skärgården, där de å olika platser uppehålla sig tills på hösten, då stimmen åter fortsätta ut mot hafvet. Under hela denna tid gäller det för skötfiskaren att söka och följa strömmingen under dess gång i skärgården. Häraf följer, att strömmingsfiske medelst skötar icke är jämförbart med vare sig strömmingsfiske medelst not eller annat fiske. Den lagstiftning, som gäller för dessa senare grenar af fisket, är därför icke heller ägnad att främja denna gren af fiskerinäringen. Enligt mitt förmenande, bör därför en särskild

bestämmelse i lagen tillkomma, som gör det möjligt äfven för dessa svenska medborgare att kunna lefva af sitt yrke.

Sådana särbestämmelser äro heller icke främmande för vår lagstiftning. Strömmingsfiskarena utefter kusten norr om Stockholms län äga, med smärre undantag, frihet att hvar som helst draga not. Liknande bestämmelser gälla för fiskarena vid västkusten i fråga om fångandet af stimpfisk. Det synes mig därför icke vara obilligt, att strömmingsfiskarena inom Stockholms län, hvilka bedrifva strömmingsfiske medelst skötar, äga att utan afgift lägga sina redskap, oberoende af strandäganderätten. Enda undantaget härifrån synes böra vara förbud att lägga redskap, där sommarnotvarp finnas utmärkta. Dock fordras för att detta förbud skall blifva effektivt, att sommarnotvarpen äro tydligt utmärkta. För att förekomma utmärkning af notvarp endast i afsikt att hindra strömmingsfiske medelst skötar, torde det äfven böra föreskrifvas, att de skola vara anordnade för notdragning.

Emot den här ofvan föreslagna friheten för strömmingsfiske medelst skötar kan göras den invändningen, att strandägaren genom en dylik bestämmelse beröfvas rätten att själf förfoga öfver sitt fiskvatten. Så är dock icke förhållandet, ty först och främst är det icke fråga om den s. k. fjällfisken, hvilken skötfiskarena aldrig trakta efter, utan om strömming, som blott en kort tid af året uppehåller sig i strandägarens fiskvatten. Intet hinder möter således strandägaren, för så vidt han icke själf vill utnyttja sitt fiskvatten, att i vanlig ordning utarrendera detsamma och därför betinga sig ungefärligen enahanda villkor, som om strömmingsfiske medelst skötar vore förbjudet vid hans strand. För det andra rubbas icke sommarnotvarpen, utan förblifva fortfarande fredade, hvadan strandägaren har samma möjligheter som förut att utnyttja sitt fiskvatten, då det gäller fångandet af strömming. Det torde nämligen vara mycket sällsynt, att de strandägare, som förfoga öfver större områden fiskvatten, själfva fiska strömming medelst skötar. I allmänhet är det så, att en och annan mindre strandägare lägger en 5 à 6 skötar vid de tillfällen, då strömmingen befinner sig i eller i närheten af strandägarens område. Men äfven dessa tvingas oftast, därest de vilja erhålla någon strömming, att lägga redskapen i annans fiskvatten. För öfrigt är det otänkbart, att fiskarena alltid kunna se till att skötarna ligga inom tillåtet område. De nuvarande bestämmelserna äro således ägnade att framkalla förvecklingar mellan skötfiskarena och strandägarna.

Genom den utveckling nuvarande motorbåtssystemet fått, är det att hoppas, att äfven strömmingsfisket skall bedrifvas på ett mera rationellt

sätt än hittills varit fallet. Ty genom den större rörlighet, som vinnes genom dessa kommunikationsmöjligheter, sättas fiskarena i tillfälle att på ett vida bättre sätt söka upp och följa strömmingen. Men skola de genom alltför stora pålagor hämmas i sitt näringsfång, då befarar jag tillbakagång i stället för framgång för strömmingsfisket. De mängder strömming skötfiskarena årligen fånga med sin redskap kunna icke heller på annat sätt tillvaratagas, ty de, som skola lefva af denna speciella näringsgren af fisket, måste utrusta sig och anordna sig efter de särskilda förhållanden, som existera i detta fall. Det skulle därför kännas hårdt för dem, därest icke den lagstiftande myndigheten uppmärksammade deras svåra och sär-egna förhållanden.

I allmänhet är det personer, hvilka lefva under små ekonomiska förhållanden, som ägna sig åt detta näringsfång. Redan nu tyngas de af utgifter till nödig materiel. Förutom den afgift, de måste erlagga till en del strandägare — för skötfiskare i Vaxholm och dess närhet uppgående till omkring 30 kronor per båt och år — få de oftast genom lånevägen skaffa sig medel till en första uppsättning af båt och skötar. Enbart en uppsättning af skötar betingar en kostnad af omkring 1,000 kronor för hvarje fiskare och skötbåten omkring 300 kronor. Kommer så till, att hvarje skötfiskare måste hålla ett biträde, som betingar sig fjärdedelen, ja t. o. m. tredjedelen af inkomsten, så framgår till fullo, hvilka svårigheter dessa strömmingsfiskare hafva att kämpa med för att få sin utkomst. En ytterligare utgift har på senare tid tillkommit för inköp af motorbåt, hvilken, hur nödvändig den än är för fiskaren och hur billiga lånevillkor, som stå till buds, dock ställer sig mycket kännbar att anskaffa.

På grund af hvad som anförts, hemställer jag vördsamt,

att Riksdagen måtte besluta, att lagen af den 27 juni 1896 om rätt till fiske måtte erhålla sådant tillägg, att strömmingsfiske medelst skötar inom Stockholms län kan å ställen, där sådant af ålder varit vanligt, afgiftsfritt få idkas af hvarje svensk undersåte, såframt som marnotvarp ej där finnes utmärkt.

Stockholm den 20 januari 1912.

Karl Martin.